

Discurs de l'alcalde del Prat, Lluís Mijoler, amb motiu de la Diada Nacional de Catalunya

1. 1714, una derrota de les ciutats

Companys i companyes de consistori, membres de les entitats de la ciutat, conveïns i conveïnes,

avui, al Prat, a la nostra ciutat, ens apleguem per commemorar l'Onze de Setembre. Però què commemorem en aquesta data? I quin sentit té fer-ho des de l'entorn més immediat de la nostra implicació com a ciutadans i ciutadanes, que són les ciutats? Permeteu-me una referència històrica per explicar-ho.

Va ser a les ciutats on es van obrir pas a Europa, enmig del règim feudal, la idea de llibertat i d'autodeterminació individual i col·lectiva.

També a Catalunya. El seu cap i casal, Barcelona, disposava des del segle XIII d'una eina reglada d'autogovern ciutadà: el Consell de Cent. Amb la Generalitat i les Corts, era una de les institucions del país que limitaven el poder del rei i el sotmetien a una sèrie de contrapesos. No està de menys recordar Joan Fiveller, conseller en cap de Barcelona que al segle XV va fer veure als reis de Catalunya i Aragó que a Barcelona havien de pagar impostos com qualsevol ciutadà.

Doncs bé, la del 1714 va ser també una derrota de les ciutats.

Va ser a les ciutats on es van gestar les llibertats perdudes, esmicolades, i reprimides a partir d'aquell 11-S de fa tres segles. No en va, la figura que encarna aquesta derrota és la d'un personatge que, tres segles després, ocupava el mateix càrrec que Joan Fiveller: el conseller en cap de Barcelona Rafael Casanova.

Per tant si l'Onze de Setembre és una Diada que recorda i reivindica les llibertats nacionals de Catalunya, ha de ser també una Diada que recordi i reivindiqui el paper de les ciutats en la conquesta d'aquestes llibertats.

2. Municipi, progressisme, catalanisme: una tradició d'arrels profundes

El paper de les ciutats en la construcció de l'autogovern de Catalunya, d'un autogovern que ens ha de permetre construir un país pròsper, just i sostenible, no es limita a una anècdota històrica, a quelcom passat.

Al contrari. Especialment després de la recuperació de l'autogovern de Catalunya, amb la Generalitat republicana, i sobretot després de la restauració democràtica del 1979, els municipis han demostrat ser claus per construir un país millor.

Ja ho reivindicava el 1933 al Parlament republicà el llavors alcalde de Pineda de Mar, diputat i destacat pensador socialista Manuel Serra i Moret,:

“És per ells [pels municipis] que Catalunya ha reeixit i que Catalunya ha triomfat”, afirmava. I per això, identificava els pobles i ciutats de Catalunya com una de les principals administracions impulsores de la renovació i la transformació social que havien d'emprendre la Catalunya i Espanya republicanes a partir del 1931. Aquest pes municipalista, deia el diputat i alcalde, constitueix una vertadera singularitat del país, ho definia com “una cosa original i pròpia de Catalunya”, en la qual podia esdevenir model, per a la resta d'Espanya i per al món.

Però ha estat en els darrers 40 anys quan els consistoris catalans han demostrat com mai ser eines clau per construir una societat millor des de molts punts de vista. Des de construir ciutats urbanísticament endreçades a impulsar comunitats que creuen en l'educació i la cultura com a eines de progrés individual i col·lectiu. Comunitats construïdes des de la diversitat d'orígens dels seus integrants, nascuts aquí o vinguts d'Andalusia, d'Extremadura, de Múrcia... d'arreu de l'Estat. I també de fora d'ell.

3. El processisme, un perill per al catalanisme

Ara cal reivindicar i renovar aquest paper de les ciutats com a constructores de país.

Ara que el país viu en un greu atzucac.

Han passat més de nou anys de la sentència que retallà l'Estatut de Catalunya i de la manifestació multitudinària que hi va respondre, i set anys des de la manifestació de la Diada que va donar inici al que hom ha anomenat “Procés”.

Després de gairebé una dècada d'aquest procés, ja és hora de fer un primer balanç.

Catalunya ha reculat. En tots els sentits.

Catalunya ha reculat socialment. El govern del país segueix liderat per una opció de dreta conservadora que, en el seu dia, i recolzada en el PP, va posar en marxa unes greus retallades de drets socials. Aquestes retallades no han estat revertides malgrat el canvi de polítiques d'aliances de l'espai post-convergent i la incorporació al govern de forces d'esquerra, ja sigui per manca de recursos o per la inoperància que dona l'eterna provisionalitat d'aquest govern.

Catalunya s'ha estancat mediambientalment. Mentre les retallades segueixen sense ser revertides, emergeixen nous reptes com la crisi ambiental, climàtica. Una crisi global que posa en risc la nostra civilització i el nostre planeta, i que exigeix solucions que no poden ser ja postposades i que requereixen l'acció de tots els nivells de govern. Una acció que ha d'anar més enllà dels mers gestos vistosos però merament simbòlics a que es limita l'acció del Govern de la Generalitat en el context de bloqueig polític que pateix.

Catalunya ha reculat en drets i llibertats. La resposta autoritària i inepta dels governs de Mariano Rajoy al procés polític ha desencadenat un procés judicial viciat des del principi. Estem a l'espera d'una sentència que només serà justa si és absolutòria. Les persones jutjades l'esperen en una presó preventiva que des del primer dia va ser arbitrària i desproporcionada. No cal ser independentista per reconèixer-ho. És més, des de la profunda discrepància política, es pot afirmar que el judici a les decisions preses pels líders independentistes presos hauria de ser polític i ciutadà. Però mai penal.

I Catalunya ha reculat també nacionalment. La decisió dels líders independentistes de fer una Declaració Unilateral d'Independència no va tenir cap més efecte pràctic que la suspensió, per primer cop des de la restauració de la democràcia, de l'autogovern del país. Per això va ser un greu error estratègic. Si bé els líders independentistes pretenien donar resposta a la postura immobilista i autoritària del govern espanyol front les legítimes demandes d'un referèndum per part de la majoria de la població de Catalunya, la DUI no ha fet més que empitjorar la situació: l'article 155 ha deixat de ser un tabú i les dretes diverses espanyoles han passat a reivindicar-la per sistema.

També la incapacitat de la dreta i part del progressisme a l'Estat per donar resposta a les demandes legítimes de bona part del poble de Catalunya han estat fonamentals per arribar al punt que ens trobem.

Sigui com sigui, el resum és clar: El procés ha posat en crisi el catalanisme.

És a dir, està en perill la convicció que els i les catalanes constituïm una nació, una comunitat política pròpia, diferenciada i sobirana, i que hem d'usar aquesta sobirania per construir un país més lliure, pròsper i just.

Hem perdut massa temps en la construcció del país, hem reulat, i ho hem fet en pro d'una estratègia que ha dividit la societat com mai des de fa anys. Hem oblidat la idea de "Catalunya, un sol poble" d'en Josep Benet i de la lluita antifranquista i de la transició democràtica.

L'escriptor i filòsof Ernest Renan defineix "nació" com "un plebiscit de cada dia". És a dir, que les comunitats polítiques només existeixen gràcies a la decisió lliure dels seus membres de formar-ne part. Si això és encertat per qualsevol nació, ho és especialment en el cas de Catalunya, un país sense estat.

Doncs bé, avui el plebiscit quotidià que representa el catalanisme és més dèbil que quan, el 1976, aquí al costat a Sant Boi, desenes de milers de persones, moltes d'elles arribades recentment a Catalunya d'arreu d'Espanya, es van aplegar per reivindicar la llibertat i l'estatut d'autonomia tot just quan s'acabava la llarga nit del franquisme. Llibertat per sobre del sentiment de pàtria.

Avui, després d'una dècada de procés, no estem més a prop de la independència que alguns al país –no tothom– legítimament anhelen. En canvi, Catalunya sí que està més dividida.

4. Les ciutats –El Prat– com a punt de retrobada i represa

Ara és hora de reivindicar el catalanisme.

Un catalanisme municipalista que ens permeti superar el processisme que tants perjudicis ha portat.

Ara els municipis, les nostres ciutats, poden tornar a ser la clau de volta per reconstruir el país i reprendre la lluita per una Catalunya més pròspera, més justa, més lliure i també més sorora i fraterna amb altres pobles de l'Estat i d'arreu.

Perquè si les nostres ciutats han estat l'escenari de les divisions que ha generat el conflicte polític, també és cert que són l'escenari de l'acollida i l'entesa.

Ajuntament del
Prat de Llobregat

Les nostres ciutats, aixecades amb l'esforç de molta gent molt diversa, poden ser el lloc on aquesta gent diversa es torna a aplegar per seguir construint comunitats plurals i alhora cohesionades.

Les nostres ciutats, punt de trobada de sensibilitats i formes de pensar legítimament diferents, poden ser l'escenari de diàleg i entesa on, partint d'aquestes diferències, es basteixin nous acords i consensos.

Per això, acabo animant tota la ciutadania que avui ens hem aplegat en aquesta plaça per commemorar l'Onze de Setembre a que no ens limitem a que aquest acte sigui un mer formalisme o una excusa per l'enfrontament.

Aprofitem l'avinentesa per reflexionar, plegades i plegats, on som i cap a on volem anar com a país. Estic convençut que, com a pratencs i pratenques, com a ciutadans i ciutadanes d'aquesta ciutat de gent diversa però orgullosa del que hem construït plegades, podem fer una gran aportació a aquesta reflexió i ajudar a construir una Catalunya de les ciutats en una Europa de les ciutats.

Visca el Prat i visca Catalunya!